

Losy emigracyjne łomżyńskich ochotników do Armii Polskiej we Francji – Bolesław Borawski (materiał roboczy)

W internetowych zasobach archiwalnych zarówno polskich, jak i zagranicznych można odnaleźć bardzo wiele interesujących materiałów pozwalających na zbadanie losów osób i odtworzenie różnych epizodów ich życia. Nie inaczej jest w przypadku badania dziejów łomżyńskich ochotników do Armii Polskiej we Francji zaciągu amerykańskiego. Dobrym tego przykładem, który pokrótce można zaprezentować jest próba częściowego odtworzenia losów ochotnika **Bolesława Borawskiego** na podstawie zaświadczeń źródłowych dostępnych w amerykańskich bazach familysearch.com oraz ancestry.com. Niniejszy materiał jest krótką prezentacją źródeł zaświadczających losy bohatera.

Bolesław Borawski urodził się 2 lutego 1889 roku w miejscowości Konopki Awissa znajdującej się w parafii Wąsosz jako syn Juliana Borawskiego i Aleksandry Chrzanowskiej. Był także jednym z tysięcy emigrantów łomżyńskich udających się za ocean w celu poszukiwania lepszych warunków bytowych. Do Stanów Zjednoczonych wypłynął z portu w Hamburgu 5 marca 1910 roku, co zaświadcza lista osób oprawionych w porcie. (Źródło: Staatsarchiv Hamburg; Hamburg, Deutschland; *Hamburger Passagierlisten*; Volume: 373-7 I, VIII A 1 Band 220; Page: 478; Microfilm No.: K_1812).

The image shows two pages of a historical passenger list from Hamburg, dated 1910. The pages are filled with columns of text, including names, birth dates, and destinations. The left page lists names such as Borawski, and the right page lists names like Borawski, Borawski, Borawski, etc. There are handwritten notes and a signature on the right page. The document is a microfilm reproduction of an original document.

Do Stanów Zjednoczonych dopłynął statkiem S.S. America 14 marca 1910 roku. (Źródło: "New York Passenger Arrival Lists (Ellis Island), 1892-1924", database with images, FamilySearch (https://familysearch.org/ark:/61903/1:1:JJB-PZ2 : 2 March 2021), Boleslaw Borawski, 1910).

BALCON, CABIN, AND STEERAGE ALIENS MUST BE COMPLETELY MANIFESTED.

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES

Required by the regulations of the Secretary of Commerce and Labor of the United States, under Act of Congress approved February 20, 1907, to be delivered to the

S. S. AMERIKA sailing from Hamburg on the 4th March 1910

No. of List	NAME IN FULL		Age	Sex	Color	Calling or Occupation	Able to Read Write	Nationality	Place or People	Last permanent Residence		The name and complete address of nearest relative or friend in country whence alien came.	Final Destination
	Family Name	Given Name								Country	City or Town		
1	Kamnicka	Anna	40	F	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
2	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
3	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
4	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
5	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
6	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
7	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
8	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
9	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
10	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
11	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
12	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
13	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
14	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
15	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
16	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
17	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
18	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
19	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany
20	Kuczyński	Antoni	40	M	White	None		Russian Polish	Lipsk			father: Janusz Kamnicki, Lipsk	Germany

THIS SHEET IS FOR STEERAGE PASSENGERS.

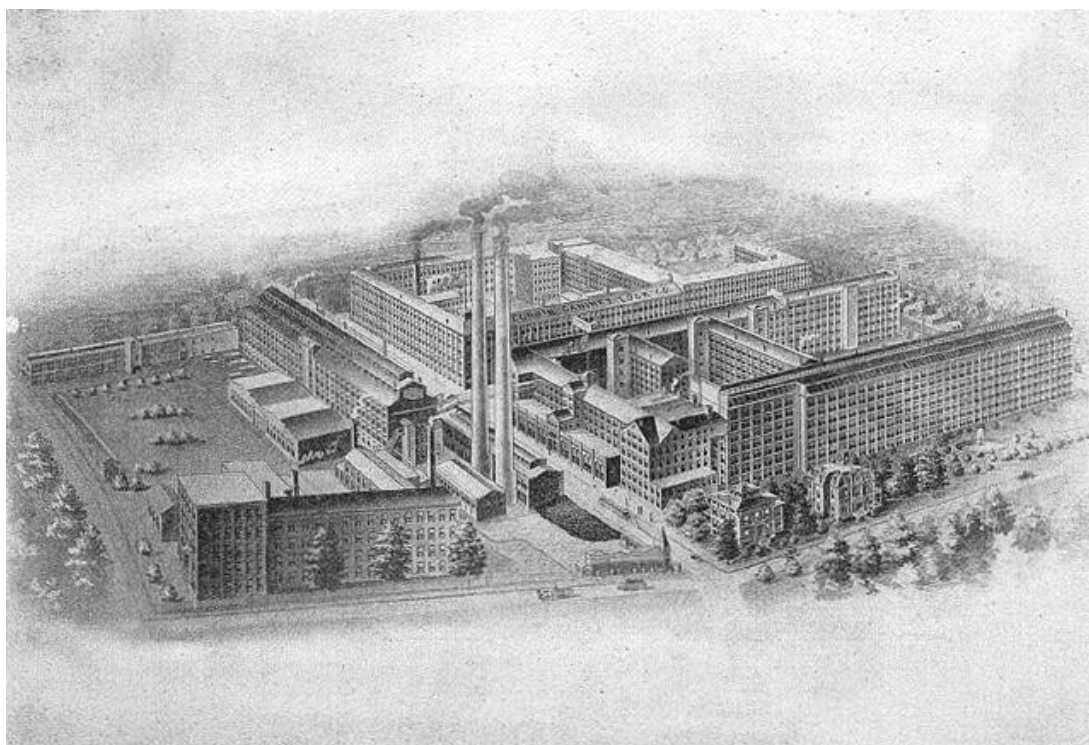
STATES IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL

to the United States Immigration Officer by the Commanding Officer of any vessel having such passengers on board upon arrival at a port in the United States.

Arriving at Port of New York MAR 16 1910 1910

No. of List	By whom	Whether going to join a relative or friend, and if so, what relative or friend, and his name and complete address.	Whether in possession of money	Whether in possession of baggage	Condition of Health	Deformities	Height	Color of Hair	Color of Eyes	Marks of Identification	Place of Birth	
											Country	City or Town
1	S	brother: Janusz Kamnicki, Lipsk			good		5 4	fair	grey	none	Russia	Lipsk
2	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 5	light	blue	none	Germany	Lipsk
3	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 7	fair	grey	none	Germany	Lipsk
4	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 3	fair	grey	none	Germany	Lipsk
5	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 4	fair	grey	none	Germany	Lipsk
6	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 9	fair	grey	none	Germany	Lipsk
7	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 2	fair	grey	none	Germany	Lipsk
8	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 11	fair	grey	none	Germany	Lipsk
9	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 4	fair	grey	none	Germany	Lipsk
10	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 10	fair	grey	none	Germany	Lipsk
11	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 7	fair	grey	none	Germany	Lipsk
12	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 2	fair	grey	none	Germany	Lipsk
13	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 1	fair	grey	none	Germany	Lipsk
14	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 1	fair	grey	none	Germany	Lipsk
15	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 4	fair	grey	none	Germany	Lipsk
16	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 7	fair	grey	none	Germany	Lipsk
17	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 10	fair	grey	none	Germany	Lipsk
18	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 3	fair	grey	none	Germany	Lipsk
19	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 1	fair	grey	none	Germany	Lipsk
20	S	brother: Antoni Kamnicki, Lipsk			good		5 1	fair	grey	none	Germany	Lipsk

Podczas swojego pobytu w USA przebywał w New Britain w stanie Connecticut, gdzie pracował w znanej amerykańskiej firmie Corbin Cabinet Lock Company powstałej w 1882 roku¹.



Informacje te znajdują się na jego wojskowej karcie rejestracyjnej w ramach poboru żołnierza na front I wojny światowej (Źródło: "United States World War I Draft Registration Cards, 1917-1918", database with images, FamilySearch (<https://familysearch.org/ark:/61903/1:1:KZFF-6J4> : 23 February 2021), Boleslaw Borawski, 1917-1918.):

Form 1 REGISTRATION CARD No. 792		6-1-28. A.	
1	Name in full <u>Boleslaw Borawski</u> Age in yrs. <u>28</u>	REGISTRAR'S REPORT	
2	Home address <u>111 Silver St New Britain Conn</u>	1	Tall, medium, or short (specify which)? <u>Medium</u> Slender, medium, or stout (which)? <u>Medium</u>
3	Date of birth <u>February 2 1889</u>	2	Color of eyes? <u>Gray</u> Color of hair? <u>Black</u> Bald? <u>No</u>
4	Are you (1) a natural born citizen, (2) a naturalized citizen, (3) an alien, (4) or have you declared your intention (specify which)? <u>To become Citizen</u>	3	Has person lost arm, leg, hand, foot, or both (specify, or is he otherwise disabled, specify)? <u>No</u>
5	Where were you born? <u>Monastki Lomza Polish</u>	I certify that my answers are true, that the person registered has read his own answers, that I have witnessed his signature, and that all of his answers of which I have knowledge are true, except as follows:	
6	If not a citizen, of what country are you a citizen or subject? <u>Poland</u>	<u>Robert G. Smith</u> <small>(Signature of Registrar)</small>	
7	What is your present trade, occupation, or office? <u>Buffer & Polisher</u>	Precinct <u>5th</u>	
8	By whom employed? <u>Corbin Cabinet Lock Co.</u>	City or County <u>New Britain</u>	
9	Where employed? <u>New Britain Conn</u>	State <u>Conn</u>	
10	Have you a father, mother, wife, child under 18, or a sister or brother under 18, wholly dependent on you for support (specify which)? <u>None</u>	Date <u>June 5 1917</u> <small>(Date of registration)</small>	
11	Married or single (which)? <u>Single</u> Race (specify which)? <u>White</u>		
12	What military service have you had? Rank <u>No</u> Branch <u>No</u>		
Do you claim exemption from draft (specify grounds)? <u>None</u>			
I affirm that I have verified above answers and that they are true.			
<u>Boleslaw Borawski</u> <small>(Signature of Registrant)</small>			

¹ CCL (Corbin Cabinet Lock) została założona w 1882 roku w New Britain, CT. CCL jest producentem i dostawcą kłódek, zamków do drzwi szafek, zamków do szuflad biurkowych, zamków krzywkowych, zamków do tablic rozdzielczych, zamków do obudów i innych specjalnych produktów zamków. CCL jest również znana jako pomysłodawca 4-kołowego zamka szyfrowego marki Sesamee®. W 1987 CCL została zakupiona przez The Eastern Company. (Źródło opisu i fotografii: <https://www.cclsecurity.com/company/>).

W 1915 roku wystąpił o nadanie amerykańskiego obywatelstwa. (Źródło: National Archives at Boston; Waltham, Massachusetts; ARC Title: *Petitions and Records for Naturalization, 10/1911 - 9/1991*; NAI Number: 615479; Record Group Title: *Records of District Courts of the United States, 1685-2009*; Record Group Number: RG 21).

422

No. 7922
8/11400

U. S. DEPARTMENT OF LABOR
NATURALIZATION SERVICE

ORIGINAL

UNITED STATES OF AMERICA

DECLARATION OF INTENTION

Invalid for all purposes seven years after the date hereof

District of Connecticut } In the United States District Court
HARTFORD } of District of Connecticut

I, Boleslaw Borowski, aged 26 years,
occupation factory hand, do declare on oath that my personal
description is: Color white, complexion fair, height 5 feet 5 inches,
weight 150 pounds, color of hair dark brown, color of eyes brown
other visible distinctive marks none.

I was born in Kanopki, Russia,
on the 2 day of February, anno Domini 1889; I now reside
at 91 Birch Street, New Britain, Connecticut
(Give number, street, city or town, and State.)

I emigrated to the United States of America from Hamburg, Germany,
on the vessel Amerika;
(If the alien arrived otherwise than by vessel, the character of conveyance or name of transportation company should be given.)
my last foreign residence was Kanopki, Russia

It is my bona fide intention to renounce forever all allegiance and fidelity to any foreign
prince, potentate, state, or sovereignty, and particularly to
Nicholas II, Emperor of all the Russias, of whom I am now a subject;

I arrived at the port of New York,
State of New York, on or about the 15 day
of March, anno Domini 1910; I am not an anarchist; I am not a
polygamist nor a believer in the practice of polygamy; and it is my intention in good faith
to become a citizen of the United States of America and to permanently reside therein:
SO HELP ME GOD.

Boleslaw Borowski
(Original signature of declarant.)

[SEAL.]

Subscribed and sworn to before me in the office of the Clerk of
Court this 27 day of November, anno Domini 1915.

G. E. [Signature]

Clerk of the United States District Court.

By _____ Clerk.

W związku z rejestracją wojskową, zgłosił się również jako ochotnik do nowo tworzącej się Armii Polskiej we Francji, co poświadczają jego karty rejestracyjne (Źródło familysearch.com):

3998

ARMIA POLSKA WE FRANCYI

Numer porządkowy 107
Dnia 13 Lutopada 1917

KARTA ZGŁOSZENIOWA OCHOTNIKA.

Centrum lub Stacya Rekrutacyjna No. 16 Miejsowość Hartford Conn.
Imię i Nazwisko Ochotnika Bolesław Borawski
Adres 111 Silver St New Britain Conn.
Stan (kawaler, żonaty, wdowiec) Kawaler dzieci —
Czy w razie wstąpienia do Armii Polskiej we Francyi rodzina będzie miała środki do życia
nie wie o rodzicach
Czy jest obywatelem Stanów Zjednoczonych (drugie papiery) nie (tak lub nie)
Wiek ..28... lat, Waga ..145... funtów, Wzrost ...5... stóp ..5... cali.
Wzrok normalny Słuch normalny
Przyrzekam być gotowym do wyjazdu dnia 29 Lutopada 1917.
Bolesław Borawski
Podpis Ochotnika.

Polecam ochotnika do przyjęcia.
Sgn. Midura
Podpis Oficera lub Sierżanta Rekrutacyjnego.

Niżej podpisani oświadczają, że wyżej wymieniony ochotnik zasługuje w zupełności na przyjęcie do szeregów Armii Polskiej we Francyi.

.....
Za komitet obywatelski.

Wyżej wymienionego Ochotnika wysyłam do Centrum Rekrutacyjnego w
..... dnia miesiąca 191...

.....
Oficer lub Sierżant Rekrutacyjny.

FORMULARZ A.

3998

**POLISH ARMY IN FRANCE.
MEDICAL EXAMINATION REPORT**

(Applicant Stripped).

Name in full Bolesław Borański No. of Application 107
 Height 57 inches
 Weight 170 lbs.
 Vision—
 Right eye 20
 Left eye 20
 Hearing—
 Right ear normal
 Left ear normal
 Chest measurement:
 At Expiration 33 inches.
 At Inspiration 36 inches.

(Fully expanded).

General examinations (head, chest, abdomen, extremities):

Remarks: Head, chest, abdomen - all normal
Teeth missing: 14 upper left, 74, 84 lower left

I certify that I have carefully examined the applicant and have correctly reported above the result of my examination, and to the best of my judgment and belief

He is qualified for acceptance for enlistment at the auxiliary front service in the Polish Army in France

J. P. Macpherson M.D.
 (Signature of Army Medical Officer or Otitian practitioner, as the case may be.)

Place Hartford Conn
 Date November 13, 1917

(*Strike out words not applicable.)

FORM. B.

107 3998

Numer Porządkowy
Komisji Wojskowej

ARMIA POLSKA WE FRANCYI

Numer Porządkowy
Centrum Rekrutacyjnego

AKT ZGŁOSZENIA DO ARMII POLSKIEJ WE FRANCYI.

Centrum Rekrutacyjne No 16 miejscowości Hartford Stan Conn
 Imię i Nazwisko Ochotnika Bolesław Borański
 Wiek 27 lat, urodzony dnia 29 miesiąca Październy roku 1890
 w miejscowości Wierzbica (gmina lub miasto, powiat, gubernia lub prowincja).
 Stan 15 (kawaler, żonaty, wdowiec).
 Obecny adres 111 (numer domu, ulica, miasto i stan).
 Adres najbliższego krewnego w Ameryce Prof. Edmund Leuzki
471 Post Office Box, Rutland, Conn
 (nazwisko, numer, ulica, miasto i stan).
 Adres najbliższego krewnego w Polsce Julian Borański
Wierzbica, powiat Wierzbica, Lublin
 (nazwisko, gmina, miasto, powiat, gubernia lub prowincja).
 Czy jest obywatelem Stanów Zjednoczonych Ameryki (druga papiera) (tak lub nie)
 Służył w armii rodzaj broni przez lat
 Wystąpił z wojska w stopniu
 Do jakiej Polskiej organizacji należał w Ameryce
 Jeżeli do Sokolej, jak długo i jaki pełni w niej urząd
 Zawód (sajęcie) obecne zatrudnienie fabryca
 Wzrost 5-5 Brwi czarna
 Włosy czarna Oczy niebieskie
 Nos prosty Uszy czyste
 Twarz czysta Podgłębki czyste
 Waga 145 Znaki szczególne

Przyślany za Stacji Rekrutacyjnej w za numerem

Uwagi szczególne

DEKLARACJA OCHOTNIKA.

Ja niżej podpisany pragnę walczyć o wolność i niepodległość zjednoczonej Polski, wstępuję w szeregi Armii Polskiej we Francji z własnej woli i przyrzekam władzom wojskowym bezwarunkowe posłuszeństwo. Tak mi dopomóż Bóg!

Przyrzekam być gotowym do wyjazdu dnia 27 list 1917.

Po przeczytaniu treści Aktu Zgłoszenia do Armii Polskiej, podpisałem tym potwierdzam, że wyżej wymienione oświadczenia moje są prawdziwe.

Bolesław Borański
 Własnoręczny podpis ochotnika.

Niniejszą deklarację wypełniono i podpisano w mojej obecności dnia 13 list 1917 roku

J. Macpherson
 Oficer Rekrutacyjny

Ochotnik został wysłany do obozu w Hartford No. Listy Transportowej
 dnia 29 miesiąca list roku 1917

Na koszt utrzymania ochotnik otrzymał

Bolesław Borański
 Własnoręczny podpis ochotnika

REGULARNY C.

J. Macpherson
 Oficer Centrum Rekrutacyjnego